

Nu har Malmö fått sitt antirasistiska monument

11 oktober 2026 16:30

Det väger över 30 ton och består av ett stort granitblock och 168 bronsstavar. Men en viktig del av konstverket är nedgrävd i jorden och osynlig för åskådarna.

På söndagen invigdes Malmös antirasistiska monument Master Narratives i Jesusparken.

För några veckor sedan installerades "Master Narratives" i parken och på söndagen bjöds Malmöborna in till invigning med konstnärerna.

Foto: Sara Johari

Konstnärerna Susanna Marcus Jablonski och Santiago Mostyn har vänt upp och ner på idén om ett traditionellt monument.

– Om ett klassiskt monument historiskt ofta har varit en upphöjd bronsgestalt på ett stenpodium så är vårt monument det omvända, säger Susanna Marcus Jablonski.

Istället är det bronsstängerna som reser sig ur marken och bär upp det massiva stenblocket.

– Vi ser det som en sorts solidaritetsgest, säger Santiago Mostyn.

Nära 90 konstnärer anmälde intresse. Uppdraget gick till Susanna Marcus Jablonski och Santiago Mostyn. De ser Master Narratives som ett solidaritetsmonument.

Foto: Sara Johari

Men verket innehåller också en del som inte syns ovan jord. Tusentals Malmöbor har delat med sig av sina erfarenheter och tankar kopplade till rasism och antirasism – deras brev har grävts ner under monumentet.

– Där kommer de att ligga för alltid och bokstavlig talat bli en del av landskapet, säger Susanna Marcus Jablonski.

Idén om ett antirasistiskt monument väcktes 2019. Det började som ett upprop från fem Malmöbor som ville att Malmö skulle få ett minnesmärke över rasismens offer, mot bakgrund av serieskytten Peter Mangs rasistiska dåd som satte skräck i staden under flera år fram till 2010.

– Det lämnar osynliga spår i ett landskap, samtidigt som det påverkar alla som bor här på ett eller annat sätt, säger Susanna Marcus Jablonski.

Under konstverkets fundament gömmer sig tusentals brev som ingen har läst – Malmöbornas egna vittnesmål. "Man kan tänka på alla lager av brev som ligger där på varandra som en sorts bild av vår mänskliga historia. Och på stenen har vi alla lager av geologisk tid", säger Santiago Mostyn.

Foto: Sara Johari

Verket har varit omdebatterat innan det kom på plats. Dels [en politisk diskussion](#) om hur Malmö stad ska minnas rasismens offer, dels en konstdebatt. Musikern Mikael Wiehe, som själv lämnade in ett förslag om en staty, är en av dem som kritiserat monumentets utformning. Han efterlyste något konkret och folkligt som manar till handling.

Reaktionerna förvånar inte konstnärerna.

– Gör man någonting i det offentliga rummet så har folk alltid tankar och känslor om det. Det är konst, det är klart att folk har olika ingångar. Men det finns inget rätt eller fel svar på vad en gestaltning ska vara, säger Susanna Marcus Jablonski.

– Det är ett bra tecken på ett samhälle som är levande, att folk känner att de har åsikter om ett konstverk. Det är inte någonting man ska ta för givet, säger Santiago Mostyn.

Susanna Marcus Jablonski har ställt ut flera gånger i Malmö och hennes konst finns i Malmö konstmuseums samling.

Foto: Sara Johari

Vägen från idé till färdigt verk har varit lång och förutom konstnärerna, projektgruppen och projektledarna Rena Baledi och Anna Wahlstedt har bland andra en ingenjör och landskapsarkitekt varit involverade.

Även att hitta rätt sten och att forma den har varit en del i den långdragna processen.

Runt konstverket står välvda bänkar som nu skapar en liten mötesplats på Falsterboplan, eller Jesusparken som platsen heter i folkmun. Runt omkring ska en äng av gräs och blommor växa upp.

Det kolossartade konstverket har skapats i en stenverkstad i Blekinge. Granitblocket är från Brasilien. "Vi visste att vi ville jobba med en sten som hade tydliga sedimenteringslinjer", säger Susanna Marcus Jablonski.

Foto: Sara Johari

Vad vill ni att folk ska tänka när de går förbi?

– Jag hoppas att folk får en känsla av någonting som känns tungt eller viktigt, men det behöver inte handla om den specifika historien, säger Santiago Mostyn och fortsätter:

– Det är en skulptur i det offentliga rummet och alla som bor i Malmö, eller kommer att bo i Malmö i framtiden, kommer att ha någon sorts ny koppling till den här platsen, parken och skulpturen.

De tusentals breven som nu göms under verket kommer aldrig att öppnas, och tanken har aldrig varit att de skulle sparas eller arkiveras. De har samlats in bland annat på stadens skolor och bibliotek, och många är från barn och unga.

– En av de viktigaste och mest storslagna delarna av det här projektet är att det nu arbetas med de här frågorna i många skolor, säger Susanna Marcus Jablonski.

Susanna Marcus Jablonski och Santiago Mostyn är bosatta i Stockholm men har tidigare ställt ut i Malmö. Santiago deltog bland annat under konstveckan "Malmös leende" 2016. I ett performanceverk försökte han, som ursprungligen är från San Francisco, lära sig svenska nationalsången.
Foto: Sara Johari